

Osmi marec — dan žena z veseljem pričakujemo in praznujemo od naše osvoboditve pa do današnjih dni. Še dolgo ga bomo praznovali v spomin na velika junaška dejanja naših žena in deklet v času NOB ter njihove neprecenljive požrtvovalnosti v povojni graditvi naše domovine, kakor tudi na čase, ko so bile naše žene in dekleta vse prej kot enakopravne z moškimi, ko so bile cenena delovna sila kapitalizma.

Naša preteklost — zgodovina delavskega gibanja in NOB nam jasno prikazuje značaj naše žene, ki je dala vse od sebe za zmago delavskega razreda, za zmago naše revolucije, za osvoboditev naših narodov izpod okupatorjevega škornja. Mnogo naših žena in deklet je ostalo za vedno v raznih taboriščih, mnogo čuti še danes težke posledice vojnih časov, mnogo je junakinj NOB. Naš slavni partizan se z veseljem spominja časov, ko so ga nasitile dobre kmečke mamice ali delavke, čeprav je njim samim primanjkovalo hrane. Velik prispevek naših žena in deklet v naši predvojni, medvojni in povojni zgodovini ne sme in ne more biti nikdar pozabljen.

Po osvoboditvi je zrasel nov rod, rod, ki so ga vzgojile naše izkušene matere. Ta rod ljubi svojo domovino, svojo svobodo, našo samoupravno družbeno ureditev. Naš mladi rod je z vsem srcem predan svojemu ljudstvu in tovarišu Titu, velikemu borcu za svobodo in enakopravnost vseh narodov in tvorcu našega samoupravnega socialističnega sistema.

Naše žene so mnogo storile, da se mlajši rodovi zavedajo naše slavne preteklosti, da negujejo tradicije NOB, da se zavedajo, kaj pomeni izkoriščanje človeka po človeku in da kot zavedni državljani naše socialistične domovine krepijo obrambno moč naše domovine s tem, da se uče vojnih veščin tako v naši slavni JLA kakor tudi v enotah splošnega ljudskega odpora.

Sedaj, ko je pred nami praznovanje dneva žena, prepustimo

njim, kako ga bodo praznovale in jim vsestransko pomagamo pri njihovih odločitvah.

Če se po tem splošnem uvodu povrnemo k domačemu ognjišču, ne smemo pozabiti junaških dejanj naših žena v času boja naših delavcev in delavk s kapitalističnimi izkoriščevalci. O zgodovini naše tovarne smo že mnogo pisali in prikazali junaštvo naših žena. Nekatere od teh še danes živijo v zatišju in skromne, take kot jih je ustvarilo težko življenje. Prav bi bilo, da bi se naše družbenopolitične organizacije tudi njih spomnile ob praznovanju dneva žena in jih če že ne drugega povabile na prijateljski razgovor, kar tudi nekaj pomeni.

Današnji razvoj tehnike in znanosti je prinesel tudi v družinsko življenje velike spremembe. Povsod se srečujemo z naglim tehničnim napredkom. Vendar ta razvoj poraja tudi nove probleme, ki jih občutijo zlasti žene — matere. Mnogo naših delavk čuti posledice povojnih naporov in niso več sposobne za opravljanje težjih njim pristopnih del. Svojo življenjsko normo so že zdavnaj dosegle in presegle. Zanje moramo poskrbeti ne le tako, da jim damo lažje delo in iste osebne dohodke. Treba jih je tudi čustveno razumeti in jim pomagati, kajti one pogrešajo nekdanjo veliko družabnost, ki so jo bile vajene v času, ko še ni bilo televizije, avtomobilov, reaktivcev in vseh čudež tehnike, ki danes oklepajo naš človeški »jaz«, tako da pozabi sam nase in na okolje, ki ga obdaja.

Če hočemo našim ženam resnično pomagati, moramo temelji-

St. 4
Leto XXVII
28. 2. 1977

Celje - skladišče

D-Per

214/1977

1119770896,4

COBISS •

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

Na pravi poti

Nekdaj smo govorili o emajlirnici in surovinskem obratu kot o dveh ločenih enotah, čeprav sta bili in sta celota ali zaokrožena celota določenega procesa proizvodnje. Zaradi tega je tudi nastala TOZD Tovarna posode, ki je mimogrede povedano ena naših najvažnejših TOZD, saj ima najstarejšo zgodovino svojega razvoja, najpestrejšo in zahtevnejšo proizvodnjo za široko potrošnjo in največ zaposlenih.

Je že tako, da vidmo to našo TOZD samo takrat, ko je v škripcih, kot temu pravimo, ko se pojavlja izguba, skratka takrat, kadar »nekaj ni v redu«. Toda, če to vidimo ali tej TOZD tudi pomagamo? Težko je reči, kolikšna je naša moralna in drugačna pomoč, vemo pa, da so v njej zaposleni naši sodelavci, ki imajo svoje težave, za katere morajo in morejo imeti posluš tudi ostale TOZD, katerih uspešno delovanje in gospodarjenje je v večjem ali manjšem obsegu odvisno od uspešnosti TOZD Tovarna posode.

Da so se naše TOZD znašle v težavah tudi v preteklosti, nam je dobro znano, vemo pa tudi to, da so jih naši delavci in delavke znali s svojim prizadevanjem odstraniti in usmeriti gospodarjenje na pravi tir.

TOZD Tovarna posode je sicer zaključila mesec januar z izgubo, vendar sedanjí podatki kažejo, da je januarska izguba povsem pokrita in je tudi poslovnanje v februarju uspešno. Zato mora TOZD obdržati doseženi način dela in ga še bolj izpopolnjevati.

O varčevanju z materialom in o kvaliteti naših izdelkov, ki jo zahteva tuje in domače tržišče, smo že mnogo pisali, vendar ne bo odveč, če to ponovimo. Vedeti moramo, da imamo na področju naše dejavnosti močno konkurenco, ki si prizadeva, da pošilja na domače in tuje tržišče kvalitetne in lepo oblikovane izdelke, ki privlačijo potrošnika. Zato je treba kvaliteti izdelkov posvečati največjo pozornost.

Pri uspešnejšem poslovanju TOZD Tovarna posode moramo upoštevati poleg prizadevanja delavcev in delavk TOZD tudi prizadevanje poslovnega odbora in vodstva podjetja. Če bo tako v bodoče, ne bomo govorili o izgubi. ej

V emajlirnici je utesnjenost in poletna vročina resen problem

80:80
EMO
CELJE
11. III. 77

NAŠIM ŽENAM ISKRENE ČESTITKE ZA 8. MAREC

(Nadaljevanje s 1. strani)
dela marsikaj izboljšalo, vendar menim, da žene še nismo povsem enakopravne. Lahko bi pa rekla, da so skoraj enakopravne. Po

Majda Marzidovšek: »Boljše pogoje dela...«

mojem mnenju bi morali več storiti, da bi se organizacija dela izboljšala, da bi bili ljudje plačani res za dejansko opravljeno delo. Tako pa tisti, ki dela po normi, nima časa za pohajkovanje, medtem ko tisti, ki nima dela prevredri v tovarni ne po svoji krivdi in prejema vseeno plačo. Vsak bi moral opraviti dobro svoje delo in vsak mora imeti delo, ki naj ga opravi in naj bo za to primereno nagrajen.

Žal po tolikih letih še danes je mo iz umazanih porcij. Vsa povojna leta nismo v stanju, da bi našo prehrano izboljšali.

TEREZIJA VIDEČ: »V emajlirnici delam že 16 let. Poleti so delovni pogoji zelo težki zaradi hude vročine. Vedno obljublajo, da se bo to izboljšalo, toda doslej gre še po starem. Mnoge žene v takih delovnih pogojih v poletnem času tudi lahko zbolijo. To bi morali urediti. Žene imajo mnogo problemov z otroškim varstvom, čeprav se to ureja postopoma. Varovanje otrok v vrtec je drago in samo v dopoldanskem času. Malica je izpod kritike. To bi morali enkrat urediti. Če bi imeli svojo kuhinjo, bi marsikatera žena kupila kosilo zase in za družino. Tudi jaz mislim, da bi morali čimprej uvesti nagrajevanje po delu. Tako bi bolje izkoriščali delovni čas, saj v tovarno pride mo zato, da delamo, da nekaj naredimo in da zaslužimo za preživljanje.«

MAJDA MARZIDOVŠEK: »V emajlirnici delam 8 let. Ne morem reči, da gledam z vsem zaupanjem v našo prihodnost, vendar upam, da se bo postopoma marsikaj izboljšalo. Verjetno se bodo izboljšali tudi delovni pogoji. Za samoupravljanje bi morali biti značilni tovariški in prijateljski

medsebojni odnosi zlasti med delavci ter vodstvenim in vodilnim kadrom. Bolj bi se morali zblizati in medsebojno razumeti, kajti le tako lahko razume bolje nadrejeni naše prizadevanje in nam pomaga, mi pa njegovo odgovornost za dobro organizacijo dela. Te pa brez dobrih medsebojnih odnosov ne more biti. Delavci smo premalo informirani o našem gospodarjenju. Kot predsednik samoupravne delovne skupine sem lahko sklicala delovno skupino le med malico — odmorom. Sestanek je trajal 10 do 15 minut. To pa je premalo. Večkrat predsednik delovne skupine ne more razložiti za kaj gre, ker tudi njemu niso razložili. Tako sestanek ne uspe. Sedaj so res mentorji, vendar je treba še mnogo dobre volje in dela preden bodo samoupravne delovne skupine res to, kar morajo biti.

O naši prehrani — malici se skoraj ne izplača več govoriti, saj o tem govorimo odkar pomnim, vendar uživamo hrano na tak način, ki nima nič skupnega z današnjo higieno. Pogoji dela v emajlirnici zlasti v poletnem času so neznosni in ne verjamem, da se bodo izboljšali.

GRETA JAZBINŠEK: »V naši delovni organizaciji je zaposlenih mnogo žena in po mojem smo v nekaterih primerih morda enakopravne, v nekaterih primerih pa tudi ne. V emajlirnici delam 16 let. Proizvodnja se je močno povečala, prostori so isti, vse je prenatrpano, poleti pa huda vročina, da težko dihaš, kaj šele, da bi normalno delala. Razpisi so zelo različni. Tu ni neke organizi-

Fanika Drolle: »Več tovarištva...«

ranosti, enakomernosti. Včasih nanašam emajl na same težke komade ves delovni čas, tako da me roke močno bolijo, včasih pa so razpisani sami mali komadi. Včasih je dela na pretek, včasih pa premalo. To me zelo vznemirja in nisem zadovoljna. Pri nas v emajlirnici imajo že dolgo časa neke stroje za nanašanje na tež-

ke komade. Ti stroji bodo, če že niso, prav gotovo zarjaveli. Sama ne vem zakaj je to tako. Po mojem bi morali take stroje spraviti v pogon in ne dovoljevati, da neke rjavijo, medtem ko se človek ubada s težkim fizičnim delom, katerega bi lahko opravili stroji, saj smo jih menda zato kupili. Mislim, da bi morali biti bolj pozorni do takih pojavov in jih energično odpravljati.«

FANIKA DROLE: »Če govorimo o enakopravnosti žena za dan žena in če se s tem vprašanjem ne ukvarjamo sproti skozi vse leto, potem mislim, da nismo povsem enakopravne. Žene imamo mnogo problemov, ki so nevidni,

Terezija Videč: »Več higiene pri malici...«

pa nas močno bremenijo. Delam v surovinskem obratu že 18 let, vendar nisem povsem zadovoljna. Želela bi, da se nas včasih malo bolj posluša, da se upošteva naše mnenje in predloge, da bi bile o vsem gospodarskem dogajanju bolj informirane in bi vse bolje razumele ter delale z večjim veseljem.

Marija Kroflič: »Več odgovornosti pri delu...«

Če hočemo resnično uveljaviti določila zakona o združenem delu, moramo res organizirati delovanje samoupravnih delovnih skupin, tako da bodo te res o nečem odločale.

Kot ostale sodelavke sem mnenja, da bi, če bi bila dobra volja že zdavnaj lahko uredili našo prehrano — kuhinjo. Da tega nismo storili, je dokaz, da premalo mislimo na nas same in na naše razpoloženje do dela. Če hočemo doseči večjo stopnjo samoupravljanja, moramo temeljito spremeniti medsebojne odnose, boljše organizirati delo in izboljšati delovne pogoje na vseh tistih delovnih mestih, kjer jih doslej še nismo.«

SILVA OPREŠNIK: »Splošne gospodarske rasti si danes ne moremo predstavljati brez močne udeležbe ženske v proizvodnih procesih. Toda če bi bila tehnična opremljenost in organizacija dela v industrijskih obratih taka, kot je bila v preteklem stoletju ali v preteklih desetletjih tega stoletja, bi bilo zaposlovanje žensk v mnogih strokah gospodarstva nemogoče ali pa bi prišlo v poštev le za manjši del delovnih mest. Zaposlovanje žensk je povzročalo v takratnih razmerah največkrat veliko zdravstveno škodo. Dela so bila fizično težka, ker so bili stroji ne-

Silva Oprešnik, socialna delavka

popolni oziroma jih za vrsto del sploh ni bilo. Na vsakem mestu so se prepletala najrazličnejša opravila od težkih do lahkih, od zahtevnih do nezahtevnih ter od obdelovalnih do transportnih in montažnih. Taka mesta so lahko zasedli le zdravi in močni moški. Čim boljša je postajala tehnična opremljenost in čim bolj je bilo delo deljeno, tem lažje in smotrnejše je postajalo zaposlovanje žensk. Sodobna mehanizacija in organizacija dela ni torej nujna

(Nadaljevanje na 3. strani)

8. MAREC

(Nadaljevanje z 2. strani)

samo zaradi večje produktivnosti, ampak istočasno tudi zaradi tega, da omogoča zaposlovanje vsem, neglede na spol in fizično moč. Z gospodarskim razvojem raste povpraševanje po delavkah in potrebe so že daleč prerasle razpoložljivo moško delovno silo.

Z naraščanjem potreb po udeležbi žensk v industriji moramo istočasno spremeniti tudi pogoje dela, ki so nujno potrebni za uspešno in normalno udejstvovanje žensk. Ob tem se moramo zavedati, da je zaposlena ženska razdvojena med vlogo žene, matere, gospodinje na eni strani ter vlogo zaposlene žene na drugi strani. Svojo energijo mora tako razdeliti na službene dolžnosti, ter na svoje delo doma. Ta razdvojenost vlog za zaposleno ženo pa ne predstavlja tako velikega bremena, če ima urejene in zagotovljene nekatere osnovne pogoje. Pri tem je najpomembnejše, da

Greta Jazbinšek: »Bolje organizirati delo...«

ženi — delavki nudimo ustrezno varstvo otrok v njeni odsotnosti od doma, zagotovimo primerne stanovanjske razmere, ter možnosti bolj organiziranega prihajanja na delo — prevoza. Ženske — delavke še v večji meri potrebujejo, bolj kot moški, organizirane načine rekreacije. Zapo-

Julijana Leban: »Bolje pripraviti delo...«

sleni ženi je potrebno tudi v večji meri nuditi možnost izobraževanja.

Vedno več dejstev kaže, da bodo ženske v prihodnosti v industriji imele vse pomembnejšo vlogo. Industrija bo potrebovala vedno več žensk, tehnološki napredek bo ustvaril mnoga delovna mesta, ki bodo najbolj primerna za ženske, ženske v industrija dobivajo tudi vedno večji status.

Z gotovostjo lahko pričakujemo, da bo v prihodnosti neodvisnost in učinkovitost žensk pri delu večja, če se bodo spremenila tudi nekatera stališča o ženskah in stališča žensk samih, ki delajo v industriji.

ostalimi potrebnimi medicinskimi funkcionalnimi prostori,

— centralni oddeleke za intenzivno nego in terapijo najtežjih bolnikov s 30 bolniškimi posteljami,

— enoto za hemodializo, tj. oddelek s sodobno opremo — umetnimi ledvicami, ki so namenjene za zdravljenje kroničnih in akutnih bolnikov, s tako okvaro ledvic, ko jim le hemodializa omogoča življenje;

— prepotrebne operacijske dvorane za travmatologijo, ortopedijo in urologijo;

— 137 standardnih postelj z vsemi funkcionalnimi prostori za modernizacijo in standardiziranje oddelka za poškodbe, urologijo, ortopedijo, nevrologijo, dermatovenerologijo in interno. Pri tem gre poudariti, da modernizacija bolnišnice ne pomeni razširjanje števila bolniških postelj, kajti hkrati s tem bo ukinjen oddelek v Novem Celju, ki deluje v nevzdržnih pogojih ter nevrološki oddelek v Vojniku, ki ga je potrebno prenesti v Celje;

— ustrezne prostore za centralno posteljno postajo, ki bo omogočala dezinfekcijo;

— prostore za informacije, triažo, garderobe za obiskovalce pacientov, bolniška in tovarna dvigala, glavno in stransko stopnišče, okrepčevalnico in ostale pomožne oskrbovalne prostore.

Financiranje izgradnje in modernizacije bolnišnice bo do leta 1980 potekalo iz naslednjih virov:

— z združevanjem sredstev občin celjskega območja (letno 33.032.000 din);

— namensko dodeljevanje sredstev za investicije, ki se zbirajo pri Regionalni zdravstveni skupnosti v Celju (letno 15.000.000 din);

— lastna sredstva delovne organizacije (amortizacija in skladi);

— 20-odstotna udeležba republiške zdravstvene skupnosti na lastna zbrana in angažirana sredstva.

Tako bi v 4 letih skupno zbrali vseh virov približno 240 milijonov din, s katerimi bo možno ob ustrezni valorizaciji za podražitev uresničiti predvideni program.

Poleg modernizacije bolnišnice pa bodo na področju zdravstva v tem srednjeročnem obdobju opravljene pomembne naložbe tudi v posodobitev in razširitev objektov osnovne zdravstvene službe. V predloženem programu za uvedbo drugega samoprispevka, za katerega smo se občani celjske občine na referendumu 16. januarja tako množično in enoglasno izrekli zavzemajo pomembno mesto tudi naložbe na tem področju. S sredstvi samoprispevka občanov ter s sredstvi občinske zdravstvene skupnosti bomo zgradili moderni zdravstveni postaji v Vojniku in Štorah, znatna sredstva pa bodo na voljo tudi za funkcionalno adaptacijo prostorov zdravstvenega doma, ki so trenutno že zasedeni po nezdružitveni dejavnosti. Ker se bo v obdobju do leta 1980 predvidoma preselila v nove prostore UJV, bo s tem osnovno zdravstvo končno pridobilo prepotrebne prostore, ki pa jih bo potrebno z dodatnimi sredstvi funkcionalno še usposobiti.

Obiščite tržaško gledališče

Tržaško gledališče vas vabi na ogled bogatega repertoarja. Poleg gledaliških predstav si lahko ogledate trgovine in znano zloglasno mučilnico RIZARNA, o kateri je bilo pri nas in v svetu že mnogo napisanega.

Predstave bodo začele v mesecu maju 1977.

Cena prevoza iz Celja v Trst in nazaj je 120 din.

Najprimernejši dan odhoda bi bil v petek ob 11.30, vrnitev pa v soboto ob dveh zjutraj.

Za obisk predstav se lahko prijavi najmanj 50 obiskovalcev.

Če se boste odločili za ta obisk v Trstu, se prijavite sindikalni organizaciji najkasneje do 9. marca 1977.

Modernizacija celjske bolnišnice

Na območju celotne regije je stekla široka družbena akcija za združevanje sredstev za modernizacijo regionalne bolnišnice, v katero se aktivno vključujejo tudi občani celjske občine. V okviru razprave o skupni in splošni porabi so delavci na zborih delavcev plebiscitarno podprli predlog, da bi na območju občin celjske regije na podlagi posebnega družbenega dogovora v tem srednjeročnem obdobju združevali sredstva za modernizacijo celjske bolnišnice. Naša občina se, kot je razvidno iz teksta družbenega dogovora vključuje v to izredno pomembno družbeno akcijo tako, da se sredstva, ki se zbirajo na podlagi že sprejetega družbenega dogovora v višini 0,84 odstotka od bruto OD, ki smo jih doslej namenjali za srednje šolstvo, v bo-

doče preusmerjajo za modernizacijo bolnišnice, kar pa pomeni, da ne gre za dodatne obremenitve našega gospodarstva, temveč kot rečeno samo za preusmerjanje že dogovorjenih in dosej že združenih sredstev. Ostale občine celjskega območja se vključujejo v akcijo tako, da bo vsaka skladno s svojo gospodarsko močjo prispevala svoj ustrezen delež za izvedbo celotnega programa.

V zvezi z modernizacijo regionalne bolnišnice je predvidenih šest faz izgradnje, ki bo predvidoma trajala vse do leta 1985. V tem srednjeročnem obdobju bi uresničili del celotnega programa in sicer tako imenovano A, B in D fazo, s čemer bi pridobili:

— 20 modernih ni funkcionalno urejenih specialističnih ordinacij z ustreznimi čakalnicami in

VARSTVO PRI DELU — VARSTVO PRI DELU

Kot običajno želimo tudi letos seznaniti sodelavce in sodelavke z delovanjem službe varstva pri delu v letu 1976 in z vsem, kar je bilo s tem v zvezi narejenega, kar je bilo dobro in slabo in koliko denarja smo morali odšteti. Iz poročila službe varstva pri delu povzemamo to, kar nas najbolj zanima.

Poročilo službe varstva pri delu navaja njene naloge, ki so zelo zahtevne in odgovorne. Teh nalog ne bomo navajali, saj smo o njih že večkrat pisali.

Zdravniški pregledi in meritve

Služba varstva pri delu je pravljala razporede oseb za vse periodične zdravniške preglede. Na periodične zdravniške preglede so bili poslani delavci zaposleni na zdravju škodljivih in nevarnih delovnih mestih. Skupno je bilo v letu 1976 poslanih na zdravniške preglede 386 oseb. Z ozirom na to, da je bila večina delavcev poslana na zdravniški pregled šele proti kocu leta, služba varstva pri delu vseh rezultatov pregledov še ni prejela. Zato bo analiza zdravstvenega stanja delavcev izdelana naknadno in posredovana ustreznim službam.

V preteklem letu so bile izvršene delne meritve ekoloških faktorjev v TOZD Frite (pri mešalnih emajlnih zmesi), v TOZD Posoda (pri novi večstopenski stiskalnici in mikroklimatski pogoji v emajlirnici — za izvedbo sanacijskega programa), v TOZD Odpreski (pri novi peskarski napravi), v TOZD Kontejner (v lakirni kabini — glede na koncentracijo hlapov in eksplozijsko vrednost) v skupnih službah (v kompresorski postaji), v TOZD Radiatorji (kompletne meritve v EMOTERM hali).

Ker so se v nekaterih TOZD v zadnjem času bistveno spremenili ekološki pogoji dela (npr.: v TOZD Tobu, v TOZD Odpreski, v TOZD Frite itd.), predvsem zaradi spremenjenih tehnoloških postopkov ali lokacijskih sprememb, bo potrebno v letu 1977 izdelati kompletne meritve vseh ekoloških faktorjev, prav tako pa bo potrebno izvesti novo rangiranje delovnih mest v zgoraj navedenih TOZD.

Varovalna sredstva

Številne probleme ima služba varstva pri delu, pri kontroli kvalitete osebnih varovalnih sredstev, predvsem zato, ker nabavna služba naroča posamezna sredstva samo količinsko. Pri tem od dobaviteljev ne zahteva z zakonom predpisane pismene izjave. Zaradi slabe kvalitete nabavljenih sredstev, pa se le-ta predčasno iztrošijo in je potrebno še pred potekom postavljenih rokov izdajati nova. S tem se seveda po nepotrebnem trošijo velika finančna sredstva.

V skladu z zahtevo 17. člena Zakona o varstvu pri delu, služba varstva pri delu dosledno pripravlja pismene dogovore, kadar v naši OZD izvajajo dela tuji izvajalci.

Poleg tega SVD v takšnih primerih izvaja kontrolo nad upoštevanjem skupnih varnostnih ukrepov in drugih predpisov o varstvu pri delu ter po potrebi tudi ustavlja delo, kadar grozi večja nevarnost.

V kolikor pooblaščen osebe za varstvo pri delu tudi v bodoče ne bodo izvajale svojih nalog, bo potrebno izvajati ustrezne sankcije. V zvezi s pripravo materiala za izvajanje varnostnega izobraževanja in preverjanjem znanja za vodstveni in tehnični kader je potrebno poudariti, da je služba varstva pri delu že v začetku leta 1976 izdelala primerne skripte, katerih namen je bil spoznanje tistih varnostnih ukrepov in tistih varnostnih predpisov, ki so za posamezne profile zgoraj navedenih struktur za normalno delo nujno potrebni. Povsem jasno je, da so bili rezultati preizkusov znanja mnogo boljši, kot je to bil slučaj v prejšnjih letih. Kljub vsemu pa je potrebno poudariti, da osebe, zaposlene na delovnih mestih vodstvenih delavcev, ki nimajo dokončane osemletke, vsekakor težje dojemajo zahtevnejša poglavja iz kemije, fizike, elektrike, plinske ter druge tehnike, ki se na posameznih delovnih mestih pojavljajo. Le-ta področja pa je za poznavanje varnostne tehnike in varstva pri delu potrebno poznati. Sčasoma bo potrebno osvojiti načelo, da lahko uspešno vodijo in nadzirajo vse zahtevnejše tehnološke postopke ter delovne procese le osebe, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo. Kadrovanje boljših delavcev brez ustrezne izobrazbe na delovna mesta vodstvenih delavcev se običajno dvakrat maščuje. Poleg tega, da delovna enota izgubi dobrega delavca, se v večini primerov pride do slabega vodjo, ki le s težavo sledi napredku in vseh področjih tehnike, prav tako pa mu manjkajo osnovna znanja za pravilno in varno vodenje svojih delavcev.

V letu 1976 je v EMO z Zakonom o varstvu pri delu predvideni preizkus znanja iz varstva pri delu opravilo skupno 275 vodstvenih delavcev in 159 delavcev v tehničnih službah. Preizkusa pa ni opravilo 85 vodstvenih delavcev in 105 oseb v tehničnih službah.

Tečajji o varnosti pri delu

Poleg vodstvenih delavcev in delavcev tehničnih služb pa je služba varstva pri delu organizirala tudi tečaj iz varstva pri delu za vodilne delavce (direktorje in vodje važnejših služb). Tečaj je bil izveden s predavatelji Instituta za varstvo pri delu in sicer tako, da je bil na koncu organiziran preizkus znanja iz podane snovi.

Rezultati tega preizkusa so bili porazni, saj je opravil preizkus znanja samo en direktor in trije vodje služb. Navedeno stanje je seveda kaj slaba spodbuda za ostale delavce, ki bi po veljavnih predpisih morali opraviti zahtevani preizkus znanja. Nepoznavanje varstva pri delu pri vodilnih

delavcih pa seveda negativno vpliva na stanje varstva pri delu.

Na posameznih tečajjih (uvodni tečaj za novosprejete delavce, tečajji za voznike viličarjev, upravljalce stiskalnic in strojnih škarij, dvigalnih naprav) je opravljalo preizkus znanja iz varstva pri delu prek 396 oseb. Pri slednjih pa so rezultati precej slabši. Vzroke za takšno stanje je potrebno iskati v sprejemu novih delavcev z razmeroma zelo nizko šolsko izobrazbo.

Podrobnejši podatki o opravljenih preizkusih znanja iz varstva pri delu so podani pri posameznih TOZD.

Služba varstva pri delu je v preteklem letu redno sodelovala z inšpekcijskimi organi in upravo javne varnosti pri raziskavi nezdgo s težjimi poškodbami ter drugih občasnih pregledih.

V sodelovanju z Institutom za varstvo pri delu je služba varstva pri delu reševala razne tekoče probleme s področja varstva pri delu.

Pri tekočih pregledih delovnih priprav in naprav ter transportnih sredstev, katere izvaja služba varstva pri delu v skupnih službah, se ugotovljene nepravilnosti v glavnem redno odpravljajo. Do večjih nepravilnosti prihaja pri vodenju knjig za posamezna transportna sredstva, na kar je bil vodja špedicije in transporta že opozorjen.

Služba varstva pri delu dosledno sodeluje pri izvajanju prvih pregledov novonabavljenih in montiranih delovnih priprav in naprav. O ugotovljenem stanju se izdelajo zapisniki z navedbo pomanjkljivosti in zadolžitvam v odpravi istih. Pri tem je potrebno poudariti, da se odprava pomanjkljivosti običajno zavleče v nedogled, tako da nove delovne priprave tudi po več letih obratovanja še vedno nimajo urejene z zakonom predpisane dokumentacije, to je internih obratovalnih dovoljenj, oziroma strokovnih ocen pooblaščen organizacije združenega dela.

Služba varstva pri delu nudi pomoč pri sestavljanju navodil za varno delo tako pooblaščenim osebam za varstvo pri delu kot tudi ostalim strokovnim službam (tehnično projektivni službi, vzdrževanju itd.).

Poleg že navedenih del pa je služba varstva pri delu sodelovala pri raznih občasnih akcijah kot npr.: organizacija cepljenja proti gripi; sodelovanje z zdravstveno službo pri razreševanju posameznih problemov (povečan stavež, prestavitve, izpolnjevanje napolnic za zdravniške preglede in podobno); poročanje organom inšpekcije dela glede izpolnjevanja inšpekcijskih odločb, poročanje o težkih poškodbah itd.

Predvidene naloge na področju varstva pri delu v letu 1977

Za usklajevanje dejanskega stanja varstva pri delu z zahtevami z zakonskimi predpisi postavljenih nalog bo služba varstva pri delu v letu 1977 morala izvesti predvsem naslednje:

Nadaljevati z varnostno vzgojo, seminarji in preizkusi znanja iz varstva pri delu. Pri tem bo potrebno pripraviti nove dopolnjene skripte in različna navodila za varno delo na posameznih delovnih pripravah in napravah. Izdelati bo potrebno nove programe varnostne vzgoje za posamezna delovna mesta, kjer nastopa povečana nevarnost za zdravje in življenje.

Izdelava varnostnih navodil v skladu z novim pravilnikom (Ur. list SRS št. 16/75) bo terjala tudi večjo angažiranost s strani pooblaščenih oseb za varstvo pri delu, kar v preteklem letu ni bil slučaj.

Uskladiti bo potrebno samoupravni sporazum o varstvu pri delu z Zakonom o združenem delu in ga čimprej sprejeti.

V vseh TOZD bo potrebno izdelati in sprejeti posebne pravilnike o varstvu pri delu in razdelilnike za osebno zaščito v skladu z novo sistemizacijo.

Izdelati in sprejeti bo potrebno interne standarde, s katerimi se bodo standardizirali posamezni postopki.

Izdelati in sprejeti bo potrebno pravilnik o požarnem varstvu in pravilnik o varstvu okolja.

Izvesti bo potrebno kompletne ekološke meritve in novo rangiranje delovnih mest povsod, kjer je v zadnjem času prišlo do sprememb v tehnoloških postopkih.

Služba varstva pri delu bo morala tudi v bodoče sodelovati pri nabavi novih delovnih priprav in naprav tako, da se bodo pri nabavi upoštevali veljavni predpisi o varstvu pri delu.

Ker večina pooblaščenih oseb za varstvo pri delu svojih nalog ne opravlja v skladu z zahtevami določenimi v pooblastilu ali le-te opravlja nestrokovno ali površno, bo potrebno izvesti ustrezne ukrepe. Poskrbeti bo potrebno predvsem za večjo strokovnost pri delu pooblaščenih oseb in za pravočasno izvajanje postavljenih nalog.

Skrbeti bo potrebno za pravočasno izvajanje periodičnih in drugih zdravniških pregledov.

Izdati bo potrebno ustrezne kaznice vsem delavcem, ki so opravili preizkuse znanja iz varstva pri delu.

Izdelati bo potrebno kartoteko za vse zaposlene v skupnih službah ter posameznih TOZD. Nalogo bo potrebno izvršiti skupno s pooblaščenimi osebami.

Skupno z ostalimi službami bo potrebno skrbeti za pravočasno izvedbo periodičnih pregledov delovnih priprav in naprav ter za prve preglede novih delovnih sredstev.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Tri težke poškodbe v januarju - 1977

Čeprav je potekel šele prvi mesec leta 1977, so bile v OZD EMO registrirane že tri težke poškodbe od skupno 23 delovnih poškodb, kolikor se jih je pripetilo v mesecu januarju.

V vseh treh primerih je poškodbam botrovala slaba organizacija dela in neustrezna strokovna usposobljenost za delo.

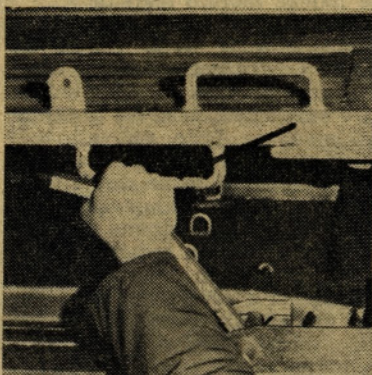
Do prve težke poškodbe v TOZD EMOKONTEJNER je prišlo dne 12. 1. 1977 pri transportiranju kontejnerja v lakirnico. Pri tem je zaradi slabe organizacije in neusklajenega dela dobil poškodovani ANTOLIČ Ivan 4. prst desne roke med vogelnik kontejnerja in držaj vrat lakirnice, kjer je utrpel močno stisnino in kasnejšo amputacijo prvega členka.

Pripomniti je potrebno, da neposredni vodja pri izvajanju gornjega dela ni imel opravljenega preizkusa znanja iz varstva pri delu.

Do najtežje delovne poškodbe je prišlo v TOZD KOTLI dne 21. 1. 1977 pri razrezu debele pločevine velikosti 5400 x 1800 x 10 milimetrov.

Vzrok poškodbe je bil v nesinhroniziranem delu dveh delovnih skupin. Pri stavljanju pločevine (teže ca. 785 kg), pod rezilo škarij z dvigalno napravo je med ostalim zaradi strokovno neusposobnega vpenjalca — signalista prišlo do močne stisnine zapetja leve roke pri pomočniku upravljača škarij tov. FIKRETA ČEKAJIČU.

Rezač na škarih in njegov pomočnik sta v kritičnem momentu namreč demontirala nastavljač pločevine na zadnji strani škarij,

Poškodba Ivana Antoliča iz emokontejnerja

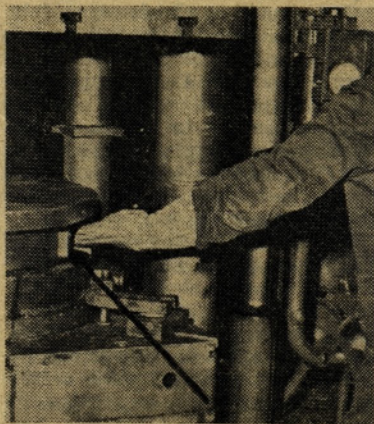
Poškodba Fikreta Čekajiča — kotli

medtem ko sta delavca pri dvigalu vstavljala pločevino v škarije. Posledica nesinhroniziranega dela in slabo organiziranega dela je novi delovni invalid, za katerega bo TOZD morala iskati ustrezno zaposlitev, saj na sedanjem delovnem mestu verjetno ne bo mogel več opravljati svojega dela.

Tretja težka poškodba se je pripetila dne 29. 1. 1977 v TOZD ODPRESKI. Tudi pri tej poškod-

bi je bil glavni vzrok v slabi organizaciji dela.

Do poškodbe je prišlo pri vpenjanju oziroma uravnavanju orodja na hidravlični stiskalnici, v trenutku, ko je med drugim tudi zaradi slabe zagozde izpadel zgornji del orodja (teže ca. 80 kg) in pri tem poškodoval pomočnika pri stiskalnici. V nezgodi je po-

Poškodba Bojana Korošca — odpreski

škodovanemu Bojanu KOROŠCU odščipnilo prvi členek 5. prsta na desni roki. Pripomniti je potrebno, da je bil poškodovani dodeljen kot pomočnik (vlagač) na stiskalnico le začasno in za to delo ni bil ustrezno strokovno usposobljen.

Vsi zgoraj navedeni primeri kažejo na slabo in nestrokovno vodenje dela, posledice za takšno delo pa najbolj čutijo prizadeti delavci, prav tako pa tudi celotna organizacija združenega dela, posredno pa tudi družba v celoti.

Da bi v bodoče podobne primere odpravili, bo nujno potrebno pristopiti k boljši strokovni organizaciji posameznih delovnih postopkov, sicer bodo potrebni draštniki ukrepi proti odgovornim osebam.

Milan Šorn

Usklajevanje samoupravnih aktov

I. Obveze iz zakona o združenem delu

Iz zakona o združenem delu izhajajo dve vrsti obvez za samoupravne organizacije in skupnosti — splošna obveznost, uporaba določil zakona in posebna obveza usklajevanje z določili zakona.

Zakon o združenem delu urejuje na splošni način skupino odnosov v združenem delu. Kot takšen zakon velja za vse samoupravne organizacije in skupnosti v pogledu urejanja socialističnih samoupravnih, družbenoekonomskih odnosov v združenem delu. Uporaba določil tega zakona je obvezna za vse oblike organizacije združenega dela, TOZD, DO, SOZD, poslovne skupnosti, banke, zavarovalnice itd.

V odvisnosti od vprašanj, na kaj se nanašajo posamezna do-

o združevanju, druge samoupravne sporazume, statute in druge samoupravne splošne akte z določili zakona o združenem delu, najkasneje v dveh letih od dne stopanja zakona v veljavo.

II. Obveznost analiziranja organizacije

Analiza obstoječe organizacije združenega dela z določili zakona o združenem delu pomeni prilagajati status teh organizacij določilom zakona, če je sedanji status v nasprotju, oziroma če je sprememba statusa obstoječih organizacij združenega dela v skladu z zakonom usklajen. V prvem primeru, kadar status obstoječih organizacij združenega dela ni usklajen z določili zakona o združenem delu, so delavci dolžni pristopiti k pripravam usklajevanja statusa v zakonsko določenem roku. Ta vrsta usklajevanja organizacije z določili zakona se nanašajo posebej na naslednje primere in okoliščine:

— **Temeljna organizacija**, vsak del delovnega procesa temeljne organizacije, kateri izpolnjuje predpisane pogoje, je treba organizirati kot temeljno organizacijo. Temeljna organizacija lahko opravlja samo eno osnovnih dejavnosti. Spremeniti status sedanjih temeljnih organizacij, če ta ne izpolnjuje predpisane pogoje, posebej v možnosti, da delavci v tako organizirani temeljni organizaciji lahko uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice. V našem primeru je potrebno zavzeti stališče glede TOZD Posode in TOZD Kotli glede servisa.

— **Delovna organizacija** s temeljnimi organizacijami združenega dela. Če temeljne organizacije izpolnjujejo vse pogoje, da bi bile delovne organizacije, tedaj so delavci dolžni samostojno, ali več njih združeno organizirati delovno organizacijo, dosedanjo delovno organizacijo pa v sestavljeno organizacijo. V našem primeru bi v tej smeri lahko razmišljali, če bi TOZD Posoda bila delovna organizacija z več TOZD, TOZD Kotli z dvema TOZD, TOZD Radiatorji z dvema TOZD, TOZD Kontejnerji z dvema TOZD, ostale TOZD kot enovite delovne organizacije. Sedanja delovna organizacija bi bila sestavljena organizacija združenega dela.

— **Sestavljena organizacija združenega dela**, temeljne organizacije ne morejo več biti neposredno združene v SOZD, ampak samo prek svoje delovne organizacije. V našem primeru bi morali imeti temeljito analizo opravičenosti združevanja v SOZD ZP ISKRO in SOZD EKI. Mnenja sem, da ni osnove za takšno združevanje dela in sredstev.

— **Skupne službe**, ki opravljajo za potrebe združenih temeljnih oziroma delovne organizacije administrativna-strokovna, pomožna in njim podobna dela, organizirajo eno ali več delovnih skupnosti. Delovna skupnost je družbeno-pravna oseba in se vpisuje v sodni register v kolikor skladno s samoupravnim sporazumom ima poblastilo v pravnem prometu. V našem primeru je odprto vprašanje vzdrževanja, odpreme, transporta.

(Nadaljevanje na 6. strani)

VARSTVO PRI DELU

(Nadaljevanje s 4. strani)

Služba varstva pri delu bo morala skladno z veljavnimi predpisi in v sodelovanju z ekološko službo proučevati varnost delovnega okolja in delovnih razmer v OZD ter pripravljati predloge za varstvene ukrepe in normative.

— o —

Služba varstva pri delu bo morala tudi v bodoče izvrševati vse naloge določene z zakonom o varstvu pri delu in pravilnikom o osnovah za organiziranje službe za varstvo pri delu ter strokovni usposobljenosti delavcev, ki opravljajo strokovne naloge s področja varstva pri delu (Ur. list SRS št. 15/75) ter drugimi predpisi.

Navedene naloge bo SVD lahko opravila le v primeru večje podpore vodilnih delavcev. Slednje vsekakor v letu 1976 ni bilo zadovoljivo, saj je v nekaterih slučajih prišlo celo do zaviranja pri izvajanju določenih nalog.

Službo varstva pri delu bo potrebno tudi kadrovsko okrepiti, sicer zastavljenih nalog prav tako ne bo možno izvesti.

Nujno potrebno je poiskati ustreznjšo lokacijo delovnih prostorov službe varstva pri delu. V kletnih prostorih dela že 10 let, kar vsekakor negativno vpliva na počutje zaposlenih in njihovo uspešnost pri delu.

Usklajevanje samoupravnih aktov

(Nadaljevanje s 5. strani)

III. Obveznost usklajevanja samoupravnih splošnih aktov

Usklajevanje samoupravnih splošnih aktov z določili zakona o združenem delu vsebuje:

— sprejemanje novih samoupravnih splošnih aktov, kateri dosedaj niso obstajali ali niso morali obstajati,

— sprejemanje novih samoupravnih splošnih aktov, s katerimi se zamenjujejo obstoječi,

— usklajevanje samoupravnih splošnih aktov, brez potrebe sprejemanja novih aktov.

Novi samoupravni splošni akti

Na osnovi zakona o združenem delu znotraj organizacij združenega dela se sprejemajo naslednji novi samoupravni splošni akti:

1. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji in v delovni skupnosti skupnih služb.

2. Samoupravni sporazum o osnovah plana, delovne oziroma sestavljene organizacije združenega dela (čl. 336 ZZZ).

3. Samoupravni sporazum o pogojih pridobivanja dohodka delovne organizacije s TOZD in sestavljene organizacije združenega dela (čl. 56 ZZZ).

4. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka (delovna organizacija z več TOZD in sestavljena organizacija, 115 čl. ZZZ).

5. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov (delovne organizacije in SOZD, 128. čl. ZZZ).

6. Samoupravni sporazum o medsebojnih odnosih delovne skupnosti skupnih služb in združenih temeljnih oziroma delovnih organizacij (404. čl. ZZZ).

Zamenjava obstoječih samoupravnih splošnih aktov z novimi

Obstoječi samoupravni splošni akti organizacij združenega dela se bodo zamenjevali z novimi, če se v skladu z zakonom o združenem delu določeni odnosi v bodoče urejajo z novo vrsto samoupravnih splošnih aktov, ali če obstoječi samoupravni splošni akti morajo biti v večjem obsegu usklajevani z zakonom o združenem delu. V tem primeru se bodo morali zamenjati samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, samoupravni sporazum o odgovornosti delavcev, ki se nadomestijo s pravilniki, nadalje samoupravni splošni akti o delitvi OD, skupne porabe, varstva pri delu. Posebni poudarek usklajevanja oziroma zamenjave z novim samoupravnim splošnim aktom v skladu z zakonom, bo treba menjati: statut TOZD, statut delovne organizacije, statut SOZD, samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo, samoupravni sporazum o združevanju v SOZD.

Usklajevanje obstoječih splošnih aktov

Samoupravnih splošnih aktov, pri katerih je potrebno manjše usklajevanje z zakonom o združe-

nem delu, ni potrebno zamenjati z novim, ampak samo izvršiti odgovarjajoče spremembe. V to skupino sodijo npr. pravilnik o arhivu, pravilnik o poslovni tajnosti, poslovnik in podobno.

IV. Program usklajevanja samoupravnih splošnih aktov

Organizacije združenega dela so dolžne sprejeti programe, uresničevanja določil zakona o združenem delu. Del tega programa vsebuje tudi analiza sedanje organiziranosti in usklajevanja samoupravnih splošnih aktov z določili zakona, s katerim se sprejemajo roki usklajevanja v nadaljnjem času dve leti.

Obveze usklajevanja organizacije in samoupravnih splošnih aktov z zakonom obsega celo vrsto del in nalog, katere se morajo v predpisanim času opraviti. Veliko število teh nalog in raznovrstnost zahtevajo angažiranje večjega števila organov, organizacij in služb v njihovem izvajanju, kakor tudi nujnost spoštovanja predpisanih rokov.

Program usklajevanja je pogoj za organizirani pristop izvajanja zakonskih obvez usklajevanja. Programom usklajevanja je treba posebno ugotoviti dela in naloge v zvezi z usklajevanjem, pristojnost, obveznost in pooblastila posameznih organov, služb in posameznikov, kakor tudi roke, ka-

terim se s programom ugotovljene naloge morajo izvršiti.

Pri sprejemanju programa usklajevanja je treba vedeti, da zakon o združenem delu ni edini zakonski predpis, ki ureja odnose v združenem delu. Na program usklajevanja bodo vplivali tudi drugi zvezni in republiški zakonski predpisi, ki so že sprejeti, ali pa bodo v času usklajevanja.

Sprejemanje programa usklajevanja predstavlja začetno fazo v uresničevanju in izvajanju določil zakona o združenem delu, kar ne predstavlja samo strokovno delo, temveč predvsem družbenopolitično akcijo, usmerjeno na nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odnosov v združenem delu. Prav zaradi tega v pripravi predloga programa usklajevanja in v sprejemanju morajo sodelovati vsi delavci v OZD, njihovi delegati v pristojnih organih, družbenopolitične organizacije, posebej pa sindikat, kateri imajo v samoupravnem urejanju odnosov v združenem delu veliko odgovornost in pooblastilo v zvezi z zakonom.

V delovnih organizacijah s temeljnimi organizacijami mora biti program skupen za vse TOZD. Predlog programa mora sprejeti delavski svet delovne organizacije, potem zbori delavcev vseh temeljnih organizacij. V skladu s sprejetim programom usklajujejo samoupravni organi OZD in sprejemajo kratkoročne načrte za izvršitev posameznih akcij.

Stevo Pratnekar

SPORAZUMEVANJE IN SPORAZUMI

Mnogo se sporazumevamo in mnogo je samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki smo jih sprejeli v letu 1976 in prej, Malokdo ve, koliko jih je in kaj ti določajo. Deloma se držimo njihovih določil, večkrat pa tudi odstopamo od tega, kar smo zapisali, bodisi zavestno ali drugače. Samoupravne sporazume in družbene dogovore pa je treba spoštovati in se po njih ravnati, ko smo jih sprejeli in podpisali. Mnogi med temi so glede na zakon o združenem delu pomanjkljivi, zastareli ter jih bo treba spremeniti. To pa je veliko in zahtevno delo, če hočemo zapluti po novi strugi, ki se široko odpira pred nami.

Da bi bil vsakdo izmed naših samoupravljavcev v vseh naših tozdih seznanjen s tem koliko samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov smo že sprejeli, objavljamo pregled samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

Sprejeti na nivoju podjetja:

— Samoupravni sporazum o združevanju temeljnih organizacij združenega dela v OZD EMO (podpisan: 20. 7. 1973, podpisniki: direktorji TOZD)

— samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (podpisan: 1. 7. 1974, podpisniki: vsi zaposleni)

— Statut podjetja (podpisan: 20. 11. 1974)

— Statuti TOZD

TOZD Frite, 10. 1. 1974

TOZD Posoda, 14. 1. 1974

TOZD Kothi, 18. 1. 1974

TOZD Radiatorji, 15. 1. 1974

TOZD Odpreski, 1. 1974

TOZD TOBI, 18. 1. 1974

TOZD Kruševac, 5. 4. 1974

TOZD Orodjarna, 16. 1. 1974

TOZD Kontejnerji, 12. 6. 1974

TOZD ERC, 8. 2. 1974

SDS Skupne službe, 5. 3. 1974

— Splošna pravila organizacije združenega dela skupne službe (sprejeto: 5. 3. 1974),

— Samoupravni sporazum o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest (sprejet: julij 1976),

— Pravilnik o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD, združeni v DO EMO Celje (sprejet: 20. 11. 1974),

— Pravilnik o obveznostih DO ob smrti sodelavcev (sprejet: 1. 3. 1976),

— Pravilnik o organiziranju in delovanju samoupravne delavske kontrole v temeljnih organizacijah združenega dela in DO EMO (sprejet: 20. 11. 1974),

— Samoupravni sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju med DO LTH Skofja Loka in DO EMO Celje (sprejet: 28. 7. 1975),

— Pravilnik o financiranju (sprejet: 24. 6. 1976),

— Pravilnik o knjigovodstvu (sprejet: 24. 6. 1976),

— Samoupravni sporazum o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti DO na TOZD (sprejet: 16. 9. 1976),

— Samoupravni sporazum o osnovah plana DO EMO za srednjeročno obdobje 1976 — 1980 (sprejet: 16. 9. 1976),

— Samoupravni sporazum o združevanju sredstev (sprejet: 16. 9. 1976),

— Pravilnik o normah (sprejet: 27. 12. 1976),

— Samoupravni sporazum o ekonomskih odnosih na osnovah združitve dela in sredstev družbene reprodukcije (sprejet: 27. 12. 1976).

Sprejeti na nivoju ZP Iskra:

— Samoupravni sporazum o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela — ZP Iskra (podpisan: 26. 12. 1973, podpisnika: preds. PO in preds. DS),

— Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za sofinanciranje izgradnje in ureditve poslovnih prostorov za potrebe ZP Iskra (sprejet: 20. 11. 1974, podpisnik: Miro Jančigaj),

— Samoupravni sporazum o izvajanju štipendiranja v ZP Iskra (sprejet: nov. 1974),

— Samoupravni sporazum o razdelitvi in prenosu sredstev in njihovih virov iz dosedanje DO ISKRA COMMERCE na branžne DO oz. TOZD v okviru ZP Iskra (sprejet: 12. 12. 1975, podpisnik: Angelca Mihelin),

— Samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti (sprejet: 22. 12. 1975, podpisnik: Janko Prištovšek),

— Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za stimuliranje izvozne dejavnosti (sprejet: 24. 12. 1975, podpisnik: Jože Turnšek),

— Samoupravni sporazum o namenskem združevanju in vlaganju sredstev v projekt MIKROELEKTRONIKA (sprejet: 24. 12. 1975, podpisnik: Miro Jančigaj),

— Samoupravni sporazum o ustanovitvi DO ISKRA INVEST SERVIS (sprejet: dec. 1975, podpisnik: Angelca Mihelin),

— Pravilnik znanstveno raziskovalnega sklada ZP Iskra (sprejet: dec. 1975),

— Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih in upravljanju poslovnih stavb (sprejet: dec. 1975, podpisnik: Angelca Mihelin, delegat v svetu upravljalcev: Vladimir Bratina).

Sprejeti na nivoju EKI:

— Samoupravni sporazum o združevanju TOZD V Elektrokovinsko industrijo Ljubljana (sprejet: 28. 5. 1974).

(Nadaljevanje na 7. strani)

SPORAZUMEVANJE IN SPORAZUMI

(Nadaljevanje s 6. strani)

Sprejeti na nivoju občine:

- Samoupravni sporazum o skupni porabi l. 1974 za interesne skupnosti (podpisani: 15. 4. 1974, podpisnik: Miro Jančigaj),
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva občine Celje,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi komunalne zdravstvene skupnosti Celje,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi kulturne skupnosti Celje za območje občine Celje,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi izobraževalne skupnosti,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena v občini Celje,
- Samoupravni sporazum o programu skupnosti za zaposlovanje Celje za leto 1974 in o združevanju sredstev za njegovo uresničitev,
- Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v letu 1974,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti v občini Celje (sprejet: julija 1974),
- Družbeni dogovor o skupnih obveznostih in ukrepih za uresničevanje družbenoekonomskega razvoja na območju občine Celje v letu 1974,
- Družbeni dogovor o obveznem združevanju, upravljanju in uporabi sredstev za usmerjeno stanovanjsko gradnjo (podpisnik: Anton Rojec),
- Samoupravni sporazum o uresničevanju programa in o osnovah za financiranje zdravstvenega varstva in zavarovanja v l. 1974,
- Pogodba o opravljanju in sofinanciranju informativne dejavnosti (Radio, Novi tednik, UKV oddajnik), (podpisana: april 1974, podpisnik: Miro Jančigaj),
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi območne vodne skupnosti SAVINJA — SOTLA (sprejet: 15. 11. 1974),
- Samoupravni sporazum o gradnji malih stanovanj (sprejet: 17. 12. 1975, podpisnik: Anton Rojec),
- Samoupravni sporazum o združevanju v samoupravno interesno skupnost na preskrbovalne območju elektro Celje (sprejet: julij 1974, delegata: Vinko Uršič, Drago Lednik),
- Samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov v organizacijah združenega dela za občino (sprejet: nov. 1974, delegata: Ivan Glešičič, Milan Črepinšek, podpisniki: glavni direktor, predsednik DS podj., predsednik konf. OOS),

- Samoupravni sporazum o združitvi sredstev za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena in za zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih v letu 1975 (podpisan: 26. 3. 1975, podpisnik: Anton Rojec),
 - Območni družbeni dogovor o skupnih obveznostih za uresničevanje družbeno ekonomskega razvoja o ustvarjanju in delitvi dohodkov ter o skupnih izhodiščih, merilih in postopkih za uresničevanje nalog, ki zadevajo skupno porabo ter socialno varnost in življenjsko raven delavcev v občini Celje v l. 1975 (podpisan: 26. 3. 1975, podpisnik: Anton Rojec),
 - Družbeni dogovor o enotnih osnovah kadrovske politike v občini Celje (sprejet: 24. 5. 1973, podpisnik: glavni direktor),
 - Samoupravni sporazum za obdobje 1976 — 1980 območne vodne skupnosti SAVINJA — SOTLA (sprejet: 24. 6. 1976, podpisnik: Franc Vrabič),
 - Samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS varstvo pred požarom občine Celje (sprejet: 10. 9. 1976, podpisnik: Franc Vrabič, delegat: Franc Slatinek),
 - Samoupravni sporazum o varstvu zraka občine Celje,
 - Samoupravni sporazum o skladnem delovanju in razvoju informatike in avtomatične obdelave podatkov pri razvojnem centru za celjsko območje (sprejet: 27. 12. 1976, podpisnik: Anton Krebs),
 - Območni družbeni dogovor občine Celje o splošni in osebni porabi (sprejet: marec 1976),
 - Samoupravni sporazum o ustanovitvi in financiranju kluba samoupravljalcev (sprejet: marec 1976, podpisnik: Anton Rojec, delegat: Jože Oštir),
 - Osnove srednjeročnih programov za obdobje 1976 — 1980 samoupravnih interesnih skupnosti občine Celje (junij 1976, podpisnik: Dimitrij Černe),
 - Samoupravni sporazum o osnovah plana razvoja PTT prometa za obdobje 1976 — 1980 (sprejeto: 24. 1. 1977, podpisnik: Miro Jančigaj).
- ## Sprejeti na nivoju republike:
- Samoupravni sporazum o osnovah programa Raziskovalne skupnosti Slovenije in združevanju sredstev za njegovo realizacijo v letu 1974,
 - Samoupravni sporazum o sprejetju programa izobraževalne skupnosti SR Slovenije za l. 1974 in o združevanju sredstev za njegovo uresničitev,
 - Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva SR Slovenije (sprejet: julij 1974),
 - Samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov v organizacijah združenega dela za SRS (sprejet: nov. 1974),
 - Samoupravni sporazum o

- nadomestilu v letu 1974 izpadlih transportnih dohodkov v temeljnih organizacijah združenega dela, združenih v Železniško gospodarstvo — Železniško transportno podjetje Ljubljana (sprejet: 26. 2. 1975),
- Samoupravni sporazum o načinu združevanja in uporabi sredstev (dela dohodka), ki ga skladno z Ustavo SR Slovenije delavci TOZD namenijo za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti (sprejet: 26. 3. 1975, podpisnik: Anton Rojec),
- Družbeni dogovor skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji,
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla (sprejet: 7. 5. 1975, podpisnika: Vladimir Logar, Jože Hujs, delegat: Miro Jančigaj),
- Samoupravni sporazum interesne skupnosti za železniški in luški promet (delegat: Jože Vojdetič),
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti potrošnikov zemeljskega plina (sprejet: 20. 11. 1974, delegat: Franc Vrabič),
- Samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke delavcev kovinske in elektro industrije ter proizvodne obrti SR Slovenije (sprejet: 12. 12. 1975, podpisnik: Franjo Panza),
- Samoupravni sporazum o posebnih pogojih za razporejanje strokovnih delavcev na delo v poslovne enote v tujini (sprejet: 14. 7. 1976, podpisnik: Rafael Čelik),
- Samoupravni sporazum o programu in izvajanju pospešene racionalizacije pretoka blaga (GZ) (sprejet: 27. 12. 1976, podpisnika in delegata: Miro Jančigaj in Miloš Pešec),
- Samoupravni sporazum o konstituiranju in oblikovanju medsebojnih razmerij združenih v zavarovalni skupnosti »TRIGLAV« (sprejet: 27. 12. 1976, podpisnik: Anton Rojec),
- Samoupravni sporazum o temeljih plana LB in njenih poslovnih enot za obdobje 1976 — 1980,
- Samoupravni sporazum o temeljih planov LB in njenih poslovnih enot na območju SR Slovenije za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: 27. 12. 1976, podpisnik: Miro Jančigaj),
- Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik: Vinko Uršič, delegat: Vinko Uršič),
- Samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga v obdobju 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik in delegat: Miloš Pešec),
- Samoupravni sporazum o temeljih samoupravnih planov samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin v SR Sloveniji za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik in delegat: Stanko Ciglar),
- Samoupravni sporazum o temeljih samoupravnega plana razvoja železniških zmogljivosti

- za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik in delegat: Jože Vajdetič),
- Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik: Miloš Pešec),
- Samoupravni sporazum o temeljih samoupravnega plana razvoja luških zmogljivosti za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik in delegat: Jože Vajdetič),
- Samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja PTT prometa v SR Sloveniji za obdobje 1976 — 1980 (sprejet: avg. 1976, podpisnik in delegat: Jože Gubenšek).

Zvezni:

- Samoupravni sporazum o načinu oblikovanja cen kovinske posode (sprejet: 28. 7. 1975, podpisnik: Miro Jančigaj),
- Samoupravni sporazum predstavnikov jugoslovanskih OZD o načinu in pogojih skupnega nastopanja na tržišču SR Romunije (sprejet: 27. 5. 1975),
- Samoupravni sporazum za interesiranih jugoslovanskih podjetij o pristopanju in sprejetju »Sporazuma o multilateralni specializaciji in kooperaciji proizvodnje sredstev materialno-tehnične baze kontejnerskega transportnega sistema« držav članic SEV (sprejet: 7. 5. 1975, podpisnik: Vlado Krofličič),
- Samoupravni sporazum o organizaciji i radu Biroa proizvođača motornih vozila Jugoslavije u okviru Privredne komore Jugoslavije (sprejet: 28. 7. 1975).

Samoupravni med industrijo in sporazumi sklenjeni trgovino:

- Samoupravni sporazum med trgovinskim podjetjem SLAVIJA — ZAGREB in DO EMO Celje (sprejet: 24. 6. 1976, podpisnik: Zvonimir Bušič),
- Samoupravni sporazum med NAMO Zagreb in EMO Celje o združevanju sredstev in dela in trajnem sodelovanju,
- Samoupravni sporazum o sodelovanju in združevanju dela in sredstev med Robnimi kućami Beograd in EMO Celje,
- Samoupravni sporazum o poslovnem — komercialnem sodelovanju med EMO Celje in TEHNOPROMET, export-import Beograd,
- Samoupravni sporazum sklenjen med METALSERVIS Beograd, organizacijo za unutrašnju trgovino in EMO Celje o skupnem razvoju in dolgoročnem sodelovanju,
- Samoupravni sporazum sklenjen med Zagrebačkim velešajmom in EMO Celje o dolgoročnem sodelovanju, o korišćenju in vlaganju sredstev in izvajanju akcij na organizaciji Mednarodnega sejma blaga in široke potrošnje in sodelovanje na jesenskem mednarodnem zagrebškem velešajmu (sprejeti: 1. 3. 1976, podpisnik: Jože Turnšek).

To in ono

Svet, ki nam ne more biti v ponos

Na Slovenskem ni tako velikega manj razvitega področja, kot so Slovenske gorice, ki zaostajajo v vseh pogledih: v narodnem dohodku, družbenem proizvodu, deležu sekundarne in terciarne proizvodnje, socialni strukturi ljudi in celo v kmetijstvu.

Zaostajanje in mesto Slovenskih goric v slovenskem prostoru ilustrirajo tudi primerjave v narodnem dohodku, družbenem proizvodu na prebivalca, socialni strukturi ljudi in razvrstitvi občin.

Pet občin, ki mejijo na Slovenske gorice (izvzeli smo Maribor, ker bi bila sicer slika bistveno popačena), zaostajajo v narodnem dohodku za slovenskim povprečjem za 3 do 4,2-krat. Lenart, ki je v osrčju tega obsežnega manj razvitega področja, je na dnu slovenske lestvice, v primerjavi z občino Ljubljana-Center pa ima kar za 17,4-krat nižji narodni dohodek!

Leta 1974 smo v SR Sloveniji dosegli 34.673 dinarjev družbenega proizvoda na prebivalca, območje Slovenskih goric pa le 17.501 dinarjev ali 47 odstotkov. Kmečkih prebivalcev je še vedno okoli polovica, zaposlenost pa se le počasi približuje 20 odstotkom (v SR Sloveniji smo že pri 40 odstotkih).

VEČER — 5. 2. 1977

Ženska pravica do dela

Približujemo se marcu in praznovanju mednarodnega dneva žena. To je čas, ko bomo govorili o ženskah in o njihovih problemih, čeprav po drugi strani trdimo, da ni »ženskega vprašanja«, da je ženska integralni del sil združenega dela, delavskega razreda, da enakopravno sodeluje v vseh družbenih spremembah in v drugih zadevah in podobno.

Da pa je resničnost povsem drugačna in da mnogi ta gesla pozabijo takoj po praznovanju dneva žena, lahko pokaže, dejali bi, povsem obroben primer. V poročilu mestnega odbora sindikata gradbenih delavcev Zagreba o opravljenih razpravah v temeljnih organizacijah združenega dela o družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v delovnih organizacijah gradbeništva in industrije gradbenega materiala, pa lahko med drugim preberemo:

»Slišati je, da je mnogo žensk nezaposlenih. Treba pa je ugotoviti ali so te osebe resnično brez materialnih sredstev za življenje ali so gospodinje, ženske brez otrok, katerih možje prinašajo v hišo visoke dohodke in da le zaradi dolgočasje iščejo zaposlitev. Treba je proučiti problem nezaposlenih in s tem socialno ogroženih, da bi jih zaposlili na tista delovna mesta, ki jih zasedajo, denimo, štirje člani neke družine, od katerih ena oseba, žena, ne bi bila ogrožena, čeprav ne bi bila zaposlena.« Torej, zakaj bi ženske, če niso socialno ogrožene, hotele delati, zakaj bi uresničevale samoupravne pravice, zakaj bi bile družbeni dejavniki, zakaj bi uresničevale ustavno vlogo dela in delovnih ljudi?

RADNIČKE NOVINE — 5. 2. 1977

NALOŽBE

Analiza mreže proizvodnih podjetij v tujini kaže, da so v dolgoročne naložbe s surovinami doslej usmerjene samo tri OZD (Slovenijales v Centralnoafriški republiki — tropska hlodovina, Emona v isti deželi — plantaža kave, Intertrade v Indiji — proizvodnja strojenih ovčjih in kozjih kož). Pri naložbah v industrijsko dejavnost v deželah v razvoju pa sodelujemo v petih deželah. Iskra v Venezueli — montaža telefonskih naprav in proizvodnja električnih števec ter v Ekvadorju — proizvodnja električnega ročnega orodja, Jugotekstil v Keniji — proizvodnja lahke konfekcije, Krka v Keniji — proizvodnja zdravil in Tomos v Gani — proizvodnja koles in mopedov.

PREMALO ZAPOSLENI

Ljudje, ki se bavijo z izračunavanjem produktivnosti, so prišli do zaključka, da dela Jugoslovan na leto učinkovito vsega 164 delovnih dni... »Mislim, da naši ljudje niso nedelavni, prej bi rekel, da niso dovolj zaposleni!« je pred kratkim na zboru Zveze inženirjev in tehnikov dejal Mika Špiljak, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije. O tem govori tudi dejstvo, da veliko ljudi dela zunaj rednega delovnega odnosa. Od 5 milijonov zaposlenih, skoraj 3 milijone dela honorarno. Problem je, najprej, v organizaciji dela.

Vabilo iz zamejstva

Stalno slovensko gledališče v Trstu nam je poslalo dopis in nas prosilo naj ga objavimo. Vabilo nas na obisk predstavlja v njihovem kulturnem domu. Pomagajmo jim s tem, da se njihovem vabilu v čim večjem številu odzovemo.

Naša kultura se mora vsak dan spoprijemati s težkimi življenjskimi vprašanji. Neutrudno in brez prestanka mora še iz daljnih časov voditi boj za priznanje najosnovnejših pravic vsakega naroda, rabe materinega jezika in čuvanje svoje identitete. Koliko mora slovenska narodnostna skupnost v to zalagati, ve povedati vsa naša zgodovina in tudi danes, kljub nespornim družbenopolitičnim premikom v naši deželi in vsej državi, kulturno delovanje ogrožajo še zmeraj osnovna vprašanja eksistence. V znamenju tega boja živijo vse naše kulturne ustanove, še posebej gledališče, ki ni moglo redno skleniti celo svoje jubilejne sezone.

Iskrena solidarnost in velika podpora vse slovenske narodnostne skupnosti in matične domovine v zasedenem Kulturnem domu je vlila gledališču spet nove moči, zakaj bil je to najzlahotnej-

ši izraz nerazdružljive povezanosti naroda s kulturo. To našo slovensko resničnost je še oplemenitila solidarnost in podpora z italijanske strani.

Dolgo pričakovanje in še neizpolnjene obljube sicer hudo bremenijo ustanovo in delovni kolektiv, toda zavest, da je ob njem strnjena slovenska narodna skupnost, daje gledališču nadaljnji zagon in globlji smisel.

Razpoložljivi repertoar

Georges Feydeau: CHAMPIGNOL ALI VOJAK PO SILI, prvič v slovenščini, komedija, prevedel Janez Negro, režija Mario Uršič

Franček Rudolf: KOŽA MEGLE, igra v dveh dejanjih, krstna uprizoritev, režija Jože Babič

Neznani Benečan: BENEČANKA (La Venexiana), komedija, prvič v slovenščini, prevedel Ciril Kosmač, režija Mario Uršič

Thornton Wilder: TUDI TOKRAT SMO JO SREČNO OD NESLI..., drama, prvič v slovenščini, prevod in režija France Jamnik

Josip Tavčar: IGORJU UGAJA BACH, komedija, krstna uprizoritev, režija Jože Babič.

Uspehi sodišča združenega dela

O sodišču združenega dela v Celju in o njegovem delu smo premalo seznanjeni. Zaradi tega objavljamo nekaj podatkov iz njegove dejavnosti. Sodišče ima 26 neprofesionalnih sodnikov, dva sodnika pa sta profesionalca. Število sodnikov pa bodo morali zaradi porasta dejavnosti znatno povečati.

V letu 1976 je sodišče prejelo v obravnavo 177 spornih zadev, nekaj takih zadev pa je ostalo nerešenih iz leta 1975, tako da je bilo skupaj 236 spornih zadev, od katerih je bilo rešenih 189.

Iz obsežnega poročila o delu sodišča izhaja, da je opravilo v preteklem letu veliko in odgovorno delo.

Sodišče združenega dela ugotavlja med drugim, da predstavlja poseben problem za njegovo delovanje dejstvo, da samoupravni splošni akti v organizacijah združenega dela in drugih organih niso sprejeti ali pa niso sprejeti v skladu z določili ustave in zakona.

Krožek za predelavo pločevine

V naši proizvodnji predelujemo velikanske količine raznovrstne pločevine. Za to dejavnost pa je potrebno strokovno znanje, ki si ga lahko vsak če to želi tudi pridobi z vključitvijo v krožek za predelavo pločevine pri našem društvu LT EMO. Društvo si namreč mnogo prizadeva za vzgojo strokovnih kadrov, ki so nam potrebni v neposredni proizvodnji.

V krožku za predelavo pločevine je sedaj skupaj 53 članov. Od tega je 10 žensk. Lahko rečemo, da je v tem krožku premalo žena glede na število zaposlenih v surovinskih obratih. Ta krožek bi jim pripomogel k boljši strokovni izobrazbi, če bi se vključile v strokovne tečaje, ki jih prireja. V lanskem letu je krožek organiziral več tečajev. Med tečajniki je bilo tudi šest žena, ki so si pridobile strokovno znanje.

Krožek organizira za svoje članke tudi poučne ekskurzije. Društvo LT EMO želi pomagati vsem, ki so pripravljene izpolniti svoje znanje, zato se vključite čimprej v dejavnost krožka za predelavo pločevine.

Modelarski klub LT

O dejavnosti modelarskega kluba LT EMO smo v preteklem letu že mnogo pisali. Kljub temu ne bo odveč, če povemo, da so člani tega kluba v modelarski dejavnosti dosegli vrhunske rezultate doma in v mednarodnem udejstvovanju. Da je to res, pričajo številna zlata odličja, diplome, priznanja in podobno.

Vrhunski rezultati, ki jih je klub dosegel doma in v tujini, so rezultat dolgoletnega dela kluba in posameznih njegovih članov.

Emailirec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO -Celje in ga prejemajo člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Emil Jejič, Fric Kotnik, Danilo Kralj, Jože Keber in Vlado Prtnemer. Glavni in odgovorni urednik: Emil Jejič. Naslov uredništva: Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interneta 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišej: AERO Celje